ข้อเสนอแนะ

01 หน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายและดำเนินมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการทำใบขับขี่รถจักรยานยนต์ควรมีการรณรงค์และให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์กับกลุ่มเป้าหมายเยาวชนและวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ประชากรกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้มีต่อใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์

02 กรมการขนส่งทางบกควรพัฒนาแอพพลิเคชันการอบรมและการสอบภาคทฤษฎีออนไลน์ เพื่อลดขั้นตอนการทำใบขับขี่ที่สำนักงานขนส่งและลดระยะเวลาจำนวนวันในการทำใบขับขี่

03 หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการออกใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ในระดับพื้นที่ ควรมีมาตรการออกหน่วยเคลื่อนที่ทำใบขับขี่รถจักรยานยนต์โดยเน้นที่กลุ่มเด็กนักเรียนและเยาวชนเป็นระยะและต่อเนื่อง

TRAFFIC SINGS

TRAFFIC LIGHT

04 การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ด่านตรวจนอกจากเน้นการตรวจปรับเรื่องการสวมหมวกนิรภัยและการขับรถเร็วแล้ว ควรมีการสุ่มตรวจเรื่องใบขับขี่รถจักรยานยนต์ในวัยรุ่น กลุ่มเป้าหมายอย่างเข้มงวด เพื่อสร้างการรับรู้ใหม่ให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายตระหนักถึงความสำคัญของการมีใบขับขี่รถจักรยานยนต์

05 ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนนในระดับพื้นที่ควรผสมผสานความรู้เรื่องใบขับขี่เข้าไปในเนื้อหาการอบรมพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยในกลุ่มเด็กนักเรียนและเยาวชน เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีใบขับขี่รถจักรยานยนต์

06 การสื่อสารสาธารณะควรเน้นเนื้อหาที่เชื่อมโยงให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายเห็นได้ว่าการมีใบขับขี่รถจักรยานยนต์เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยและการลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุทางถนนอย่างไร

ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน
มูลนิธินโยบายถนนปลอดภัย
www.roadsafetythai.org

ศวปถ. RSPF สสส

ทำไม

วัยรุ่นและเยาวชน ไม่ทำใบอนุญาตขับขี่ รถจักรยานยนต์

อ.ดร.ประชาธิป กะทา
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน (ศวปถ.)
มูลนิธินโยบายถนนปลอดภัย (มนป.)
www.roadsafetythai.org

ทำไม วัยรุ่นและเยาวชน ไม่ทำใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์

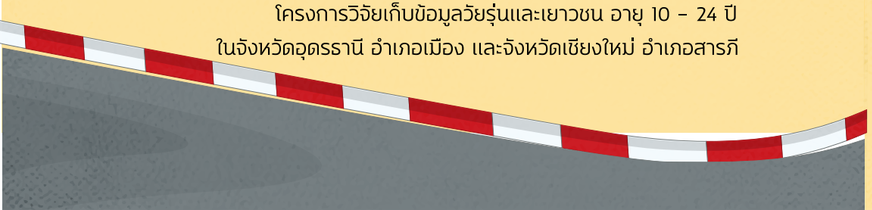

ข้อมูลศูนย์เรียนรู้ความปลอดภัยทางถนนในสถานศึกษารายงานผลการสำรวจว่า นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนด้วยการขับขี่รถจักรยานยนต์สูงถึงร้อยละ 88.1

มีข้อมูลการสำรวจพบว่าในจำนวนรถจักรยานยนต์ที่จดทะเบียนทั่วประเทศ ประมาณ 21 ล้านคัน แต่ทว่ามีผู้ได้รับใบขับขี่เพียง 13 ล้านใบทั่วประเทศ หรือเป็นเพียง 60 % ของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ทั้งหมด และมีข้อมูลพบว่าประชากรกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะประสบอุบัติเหตุจนเสียชีวิตมากกว่าผู้ที่มีใบขับขี่ 2 เท่า

สถานการณ์ที่ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่มีใบขับขี่ ดูจะสวนทางกับแนวโน้มการขับขี่รถจักรยานยนต์ของเยาวชนที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในปัจจุบัน **เยาวชนจำนวนไม่น้อยไม่ทำใบขับขี่ ทำให้พวกเขาไม่ได้เข้าสู่กระบวนการอบรมความรู้การขับขี่อย่างปลอดภัย** ซึ่งอาจนำไปสู่ความเสี่ยงสูงที่เกิดอุบัติเหตุได้

โครงการวิจัยเก็บข้อมูลวัยรุ่นและเยาวชน อายุ 10 – 24 ปี ในจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง และจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอสารภี

ผลการศึกษา

1 รถมอเตอร์ไซค์กลายเป็น “โครงสร้างพื้นฐาน” ในชีวิตเด็กนักเรียนและเยาวชน

และเยาวชนเมื่อครอบครัวประเมินแล้วว่า เด็กนักเรียนโตพอ ทางบ้านจะเริ่มฝึกให้ขับรถจักรยานยนต์เพื่อให้เด็กทำธุระได้ด้วยตัวเองและเป็นการแบ่งเบาภาระครอบครัว ทั้งซื้อข้าวของเครื่องใช้ภายในบ้าน ไหว้วานไปทำธุระ กระทั่งเพื่อใช้สำหรับการเดินทางไปยังโรงเรียนด้วยตัวเอง ดังนั้น รถจักรยานยนต์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของวัยรุ่นเด็กเรียนในพื้นที่ศึกษา เนื่องจากรูปลักษณ์ที่เล็ก กะทัดรัด คล่องตัว ราคาที่สามารถผ่อนส่งซื้อหามาใช้ได้

2 การสนับสนุนของครอบครัว ต่อการทำใบขับขี่รถจักรยานยนต์

ครอบครัวถือได้ว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อการตัดสินใจทำหรือไม่ไปทำใบขับขี่ของเด็กนักเรียน แต่จากข้อมูลพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่จะไม่ค่อยสนับสนุนให้เด็กนักเรียนทำใบขับขี่เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการมีใบขับขี่ โดยจะให้น้ำหนักกับเรื่องของการขับรถเร็วและการสวมหมวกนิรภัยมากกว่า

3 บทบาทโรงเรียน ต่อการทำใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์

สถานศึกษาในพื้นที่มีกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัยและการลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประสบอุบัติเหตุของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การส่งเสริมพฤติกรรมการขับขี่ปลอดภัย การจำกัดความเร็ว และมาตรการสวมหมวกนิรภัยเมื่อขับรถจักรยานยนต์มายังสถานศึกษา แต่ยังไม่มีการนำเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับใบขับขี่ผสมผสานเข้าไปในกิจกรรมการรณรงค์เรื่องการขับขี่ปลอดภัยเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับเด็กนักเรียนในการทำใบขับขี่รถจักรยานยนต์

4 เหตุผลที่เด็กนักเรียน ไม่ทำใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์

เด็กนักเรียนและเยาวชนที่ไม่ทำใบขับขี่มีอยู่ 2 เหตุผลหลัก คือ

1) ไม่มีเวลา ไม่มีเพื่อนไปทำใบขับขี่ เนื่องจาก เวลาแทบทั้งหมดในแต่ละวัน หมดไปกับการเรียนหนังสือ ส่วนในวันหยุดหน่วยงานก็ปิดทำการ และเวลาว่างในช่วงปิดเทอมเด็กนักเรียนบางกลุ่มก็ต้องใช้เวลาเพื่อทำงานเสริมเพื่อหารายได้ช่วยครอบครัวและเป็นเงินทุนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาในเทอมต่อไป อีกทั้งยังสะท้อนถึงความไม่ตระหนักและยังไม่ให้ความสำคัญกับการทำใบขับขี่

2) กลไกการทำใบขับขี่ไม่เอื้ออำนวยต่อเด็กนักเรียน การที่ต้องใช้เวลาในการทำใบขับขี่ประมาณ 2-3 วัน ไม่เอื้อให้เด็กนักเรียนมีแรงจูงใจอยากไปทำใบขับขี่ โดยเฉพาะการมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและใช้ระยะเวลาในการทำหลายวัน

5 เหตุผลที่เด็กนักเรียน ทำใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์

ในโลกของเด็กนักเรียนและเยาวชน ใบขับขี่มีความหมาย “มีไว้เพื่อป้องกันตำรวจตรวจและเสียค่าปรับ” เด็กนักเรียนที่ประเมินว่าตัวเองขับรถระยะทางใกล้ละแวกบ้านที่ไม่มีด่านตำรวจ จะไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการต้องทำใบขับขี่ และหากนานๆ ครั้ง ต้องเดินทางไกลไปในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเจอด่านตำรวจค่อยคิดหาวิธีการลดความเสี่ยงที่จะไม่เจอด่านตำรวจแทน